

UTRJEVANJE IN PREVERJANJE ZNANJA, 8. razred

Datum:

Ime in priimek: _____

ŠTEVILO MOŽNIH TOČK: **34**

ŠTEVILO DOSEŽENIH TOČK: _____

ŽELIM TI VELIKO USPEHA PRI REŠEVANJU.

1. Smiselno poveži pojme med obema stolpcema. Ustrezno črko iz desnega stolpca napiši na črto pred pojmom v levem stolpcu. **/3**

_____ C _____ Svetnik.	A Parlament.
_____ D _____ Minister.	B Sindikat.
_____ A _____ Poslanec.	C Občina.
	D Vlada.
	E Sodišče.

2. Obkroži črko pred politiki, ki so (bili) predsedniki Republike Slovenije. **/2**

a) Žiga Turk,	e) Zoran Jankovič,
b) Danilo Türk,	f) Alenka Bratušek,
c) Janez Janša,	g) Borut Pahor,
č) Franc Bučar,	h) Janez Drnovšek.
d) Milan Kučan,	

3. Navedi vsaj dve glavni nalogi predsednika države. **/2**

Predsednik predstavlja svojo državo doma in v tujini; postavlja in odpoklicuje veleposlanike; odloča o pomilostitvah; podeljuje odlikovanja in častne nazive; razglašá zakone; razpisuje volitve v državni zbor.

4. Ali je v naslednjih primerih predstavljeno za demokratično odločanje ali ne? Na črto vpiši DA ali NE. Ali je demokratično, če: /2

_NE_ politiki sodnikom posredujejo svoja mnenja, katerega obtoženca naj obsodijo in katerega naj oprostijo;

_DA_ Janez M. je postal občinski župan, zato ker je na volitvah dobil 4283 glasov, nasprotni kandidat pa 4282 glasov;

_NE_ predsednik države prepove izhajanje časopisa, ki stalno kritizira delovanje vlade in predsednika vlade.

5. Demokracija je način, kako državljani in država urejajo skupne zadeve. Nasprotni način urejanja skupnih zadev je totalitarizem. Pojma smiselno poveži z razlagama tako, da na črto pred pojmom vpišeš črko pravilne razlage pojma. /2

_D_ Demokracija	A Država omejuje človekove svoboščine.
_A_ Totalitarizem	B Oblast imajo izključno bogati.
	C Vlada priporoča obiskovanje diskotek.
	D Ljudje svobodno volijo predstavnike oblasti.

6. V Sloveniji imamo tri veje oblasti. Imenuj jih in navedi, katere politične institucije sestavljajo posamezno vejo oblasti. /3

- **Zakonodajna** veja oblasti; **državni zbor in državni svet**
- **Izvršilna** veja oblasti; **vlada z ministri**
- **Sodna** veja oblasti; **sodišča**

a) **Katera stranka po parlamentarnih volitvah dobila možnost, da sestavi vlado? Ponavadi je mandatar za sestavo vlade iz stranke, ki je zmagala na volitvah (ni pa nujno).** /1

b) **Utemelji, zakaj?**

Stranka, ki je na volitvah najuspešnejša, dobi največ poslanskih sedežev in s tem tudi največ oblasti v državi. Zmagovite stranke pa vplivajo predvsem pri sestavi vlade. Ostale stranke, ki niso bile sprejete v vladno koalicijo, sestavljajo (parlamentarno) opozicijo, ki lahko do določene mere sodelujejo z vladajočo stranko oz. strankami, lahko pa ji ostro nasprotujejo: nenaklonjena je vsemu, kar počne vlada. /1

---

c) Razloži pojma koalicijska in opozicijska.

/1

Stranka, ki je na volitvah v državni zbor dobila največ glasov, običajno povabi druge (podobno misleče) stranke, da se ji pri vladanju pridružijo. To je koalicijska. Politične stranke, ki niso v vladajoči koalicijski, so opozicijske stranke. Te nadzorujejo in tudi kritizirajo tisto, kar v DZ in vladi odloči koalicijska.

7. Opiši razliko med volitvami, referendumom in plebiscitom. Smiselno poveži pojme med obema stolpcema. Ustrezno črko iz desnega stolpca napiši na črte pred pojmi v levem stolpcu.

/3

__A__ izbiranje predstavnikov v občini

__B__ odločanje o vstopu v NATO

A – VOLITVE

__C__ odločanje o pripadnosti nekemu območju

B – REFERENDUM

__A__ izbiranje predsednika države

C – PLEBISCIT

__B__ odločanje o vstopu v Evropsko unijo

__A__ izbiranje predstavnikov v Evropskem parlamentu

8. Naštej tri institucije EU.

V katerih od naštetih ima naša država predstavnike?

/2

Evropski parlament, Evropska komisija, Evropski svet, Svet evropske unije, Sodišče Evropske unije. Slovenija ima poslance v Evropskem parlamentu (8), komisarja v Evropski komisiji, predstavnike v Evropskem svetu; člani Sveta EU so ministri vsake države EU, Člani Sodišča EU: 1 sodnik iz vsake države EU ter 11 generalnih pravobranilcev + Splošno sodišče: dva sodnika iz vsake države članice.

---

9. Pojasni pojme.

Evroobmočje so države z valuto Euro.

Schengensko območje 21. 12. 2007 je Slovenija postala članica schengenskega območja. S tem je bil odpravljen nadzor na mejah s sosednjimi državami (razen takrat Hrvaško).

Simboli EU Evropska zastava, himna, 9.5. dan Evrope, Slogan (Združena v raznolikosti)

NATO je vojaška in politična zveza (Organizacija severnoatlantskega sporazuma)

OZN Organizacija združenih narodov je največja svetovna zveza držav

Globalizacija pomeni, da se vse na našem planetu odvija tako, kot da razdalje in državne meje ne obstajajo.

/6

10. Naštej tri dobre in tri slabe strani globalizacije.

+ spoznavanje različnih kultur, hitra širitev znanstvenih dosežkov, večja dostopnost umetnosti, izobraževanja...

- prevlada »zahodne« kulture, nevarnosti interneta, bogatenje multinacionalnih podjetij in na drugi strani revščina delavcev, lakota, nalezljive bolezni, jedrska oborožitev, učinek tople grede, rast svetovnega prebivalstva, okoljska etika...

/6